

УДК 37.091.33:81'243:004

ПАЗІЮРА Наталія Валентинівна,

доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри авіаційної англійської мови,
Національний авіаційний університет
e-mail: nrazyura@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ МАСОВИХ ВІДКРИТИХ ОН-ЛАЙН КУРСІВ ТА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ НЕАНГЛОМОВНИХ КРАЇН

В статті розглянуто вплив масових відкритих он-лайн курсів та соціальних мереж на формування комунікативної компетентності студентів у навчальних закладах деяких азійських країн. Визначені особливості навчального процесу з використанням соціальних мереж, виявлені переваги.

Ключові слова: *комунікативна та іншомовна компетенція; масові відкриті он-лайн курси; соціальні мережі; ІКТ; мотивація.*

Постановка проблеми. Зараз сучасні освітні системи функціонують в умовах постійних змін завдяки новим інформаційним та комунікаційним технологіям, стрімкого розповсюдження знань диверсифікованими шляхами. В еру глобалізації інформаційно-комунікаційні технології виступають активатором навчального процесу, підвищують ефективність діяльності освітніх менеджерів. В сучасному суспільстві заснованому на знаннях, необхідність розповсюдження знань електронним шляхом є надзвичайно важливим засобом інформування й відбувається відповідно до економічних, соціальних, культурологічних потреб країни [1, с. 159]. Розвиток ІКТ спричинив появу соціальних он-лайн груп, які використовуються як вчителями так і студентами не лише для спілкування, а й для досягнення навчальної мети. Популяризація веб-сайтів, спрямованих на соціальну взаємодію та спілкування людей привело до їхньої інтеграції у повсякденне життя молоді.

Соціальні медіа становляться все більш популярними завдяки зростаючій кількості користувачів. Вони не лише змінюють традиційні моделі навчання, а й роблять свій внесок у

ефективність навчального процесу шляхом надання нових можливостей для учнів у процесі будувannya власної навчальної траєкторії, доступу до інформаційних ресурсів, освітніх послуг, та завдяки своїй спрямованості на кооперацію, створення соціальних груп, заохочення до спілкування з носіями мови.

У цьому контексті для сучасних вчителів важливим завданням є покращення своєї компетентності у використанні нових ІК технологій та заохочення студентів до активного використання цих технологій самостійно і поза класною кімнатою. Також, важливо пам'ятати про те, що зараз багато студентів більш «веб освічені» ніж їх вчителі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема залучення соціальних мереж до навчального процесу є достатньо новою. Однак, Дж. Блатнер і Л. Ломіка (G. Blattner, L. Lomicka) вперше здійснили пробу вивчення ролі Фейсбуку у навчанні іноземної мови. Вони визнали, що для визначення його ефективності це питання потребує більше досліджень. Крім них питання популярності соціальних мереж, і особливо Фейсбуку вивчали М. Еллісон (M. Ellison), С. Стейнфілд (C. Steinfield), вплив Фейсбуку на процес соціалізації людини К. Кінан (K. Keenan), використання фейсбуку у навчальній діяльності Р. Роблейр (R. Roblyer), впливу соціальних мереж на академічну успішність студентів, відношення студентів до фейсбуку А. Адерсон (A. Anderson), взаємодію студентів факультетів іноземних мов з вчителем за допомогою соціальних мереж.

Різні аспекти інших соціальних мереж та засобів спілкування стали об'єктом досліджень. Навчання за допомогою скапу, особливо для розвитку навичок англomовного спілкування є достатньо новим. Р. Годвін-Джоунс (R. Godwin-Jones) вивчав використання скапу у навчальних цілях у он-лайн оточенні. Також А. Еліа (A. Elia) в своєму дослідженні розкрила вплив на вивчення мови [2, с. 147]. С.І. Белтран (C.I. Beltrán) провела вивчення впливу чату у скапі для покращення навичок іномовної комунікації у групі учнів з рівнем А2. Вона дійшла висновку, що спілкування у скапі підвищує мотивацію студентів і є можливою покращити діяльність учителя [2, с. 148].

На думку М. Полак (M. Pawlak), Е. Ваніек-Клімчак (E. Waniek-Klimczak), Дж. Майер (J. Majer) оволодіння навичками іномовної комунікації важке завдання тому, що їх набуття передбачає оволодіння підсистемами іншої мови до тієї міри коли вони використовуються автоматично у спонтанній комунікації. Тому, основна функція вчителя іноземної мови – це створення спеціальних умов для розвитку навичок комунікації, вмінь взаємодіяти в різних лінгвістичних та соціальних умовах, навчити використовувати влучно але спонтанно мовні підсистеми. Таке завдання є надзвичайно важливим в умовах світу, що глобалізується, коли сучасна молодь прагне до спілкування з представниками інших країн, етнічних груп, рас тощо, адже здібність розмовляти іноземною мовою підвищує їхню впевненість та самоповагу (A. Vaseki).

Мета статті – вивчення можливості залучення відкритих он-лайн курсів та соціальних мереж до навчання студентів іномовної та комунікативної компетентності, виявлення переваг та недоліків навчального процесу із використання таких методів, висвітлення впливу соціальних мереж на мотивацію неанглomовних студентів вивчати англійську мову.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток навичок іномовної комунікації передбачає розвиток здібності фокусувати свою увагу на розуміння іноземної мови та одночасного відтворення мовленнєвого акту іноземною мовою. Однак, ми повинні розуміти, що на успішність усної комунікації впливає певне коло чинників таких як: вік студентів, їх лінгвістична підготовка, рівень володіння іноземною мовою, мотивація тощо (M. Паулак) [2, с. 144].

Традиційно, навчання говорінню мало місце в межах формального оточення класної кімнати. Однак, стрімкий розвиток ІКТ, комп'ютерних та заснованих на Інтернеті технологіях відіграє все більш впливову роль у навчанні навичок англomовної комунікації. Все більше викладачів роблять свій вибір на користь інкорпорації таких технологій у повсякденну практику навчання тому, що «технології можуть покращувати викладання»

(Д. Сміт, D. Smith, Е. Барбер E. Baber). Вплив ІК технологій спричинив вихід процесу спілкування викладачів зі студентами за межі класної кімнати. Комп'ютери та Інтернет технології уможливають широкий вибір синхронної та асинхронної комунікації, яка відома під назвою «Комп'ютерна опосередкована комунікація Computer-Mediated Communication – СМС» (S.C. Herring [2, с. 144]).

Такий неформальний навчальний процес набуває все більшої популярності, і пропонує учителям та студентам різноманітні ресурси, які можна поєднати для створення індивідуальних та адаптованих під потреби студента можливостей для навчання. МООС – це останній тренд в освіті, який збагачується інкорпорацією різних соціальних медіа інструментів, таких як блоги та соціальні мережі (Фейсбук, Гугл+) з метою активізації участі студентів в навчальному процесі та посилення освітнього досвіду студентів. Крім іншого, вони сприяють вивченню спеціалізованої термінології у професійній англійській мові [3, с. 118].

МООС – це одна з найновіших моделей он-лайн навчання, все більше набуває популярності. Хоча все ще немає консенсусу щодо його визначення і незважаючи на деяку критику з боку експертів, статистичні дані щодо кількості студентів, охоплених цим типом, показники задоволення учителів ефективністю навчального процесу свідчать про його переваги. Одна з них – це шлях, яким вони акцентують важливість соціальної взаємодії, пропонують гнучкі навчальні матеріали, що дозволяють студентам управляти власним навчальним процесом відповідно до індивідуальних потреб та здібностей, й одночасно відчувати приналежність до групи.

Послуги соціальних мереж та он-лайн платформ використовуються для встановлення у соціальних мережах взаємовідносин серед індивідуумів, які мають спільні інтереси. Користувачі мають можливість обмінюватися думками, інтересами у межах певних груп, що особливо важливо для тих, хто відчувають нестачу у персональній взаємодії, або у кого недостатньо розвинуті навички у розробленні стратегії взаємодії [4, с. 30]. Технології соціальних мереж пропонують більш ефективні інструменти для налагодження комунікації в освітньому контексті шляхом активізації персональної взаємодії і забезпечення відчуття громади серед студентів [1, с. 159].

Матеріали з теми дослідження свідчать про те, що в сучасному світі існує багато шляхів та методів, які вчителі можуть застосовувати у навчальному процесі для покращення навичок письма. Зараз увага едукаторів все більше спрямовується на сучасні методи, якими є соціальна мережа Фейсбук. Його важливість для навчального процесу значно зростає, завдяки його доступності та можливості доставляти освітню інформацію студентам у будь який час та місце [3, с. 120].

Вивчення матеріалів дозволяє зробити висновок, що крім того, що Фейсбук є популярною серед молоді мережею для спілкування, він ще і виконує функцію ефективної технології навчання в таких країнах, в яких англійська вивчається як іноземна (Японія, Малайзія, Тайвань, Туреччина). У цьому контексті інтерес викликає інтерес можливість використання Фейсбуку студентами університетів для підвищення рівня володіння іноземною мовою шляхом його інтеграції у навчальний процес. Не менш цікавим є питання щодо впливу Фейсбуку на само мотивацію до навчання та посилення взаємодії між студентами. В Тайвані навчання з використанням Фейсбуку допомагає заохочувати студентів до вивчення, так як Фейсбук дозволяє інструкторам створювати смислове навчальне середовище. Це відбувається шляхом активізації студентів у використанні цільової мови, за умов надання необхідної підтримки та забезпечення доступу до мультимедійних та автентичних матеріалів [1, с. 159].

Деякі науковці вважають, що соціальні мережі перетворились на невід'ємну частину повсякденного життя молоді, інтеграція соціальних мереж, зокрема, Фейсбуку у МООС забезпечує студентів диверсифікованими, але більш знайомими для них підходами до вивчення курсу, і тому, активізує їх участь [3, с. 120].

Запровадження ІКТ технології у навчальний процес забезпечує обмін знаннями шляхом он-лайн зустрічей та обговорень між студентами. Завдяки ним користувачі мають можливість обмінюватись, взаємодіяти, співпрацювати, спілкуватись з іншими у віртуальних громадах. К. Хсу (C. Xsu) вказував на те, що віртуальні групи сфокусовані на комунікації та взаємодії учасників для обміну колективними знаннями. Відповідно до конструктивістської парадигми студент набуває нові знання вже на початковому етапі само мотивації та вивченні нової інформації. Дж. Брунер (J. Bruner) також акцентує увагу на тому, що студенти заохочуються до активної участі в діалогах, співпраці з іншими студентами та інструкторами для набуття нових знань. Ф. Тіфарліоглу (F. Tilfarlioglu) вказує, що поява цих технологій з 2014 р. змінило принцип за яким люди використовують веб сайти в освіті загалом та вивченні іноземної мови [3, с. 126].

Проаналізовані документи дозволяють зробити висновок, що поява цих технологій зробила процес навчання іноземним мовам більш гнучким та доступним. Цей процес може відбуватись як в класній кімнаті так і за її межами. Науковці досліджували переваги у використанні блогів у навчанні, серед яких є те, що, наприклад, блоги та інтерактивні сайти дозволяють спілкуватись, обмінюватись ідеями (У. Річардсон, W. Richardson), розвивають навички роботи в команді та надають зворотній зв'язок завдяки можливості висловлювати свою думку у коментарях. Інкorporація навчальних он-лайн платформ у навчання мінімізує обмеження стінами класної кімнати та надають студентам більше можливостей для спілкування.

Проведені дослідження свідчать про те, що он-лайн навчання за допомогою веб технологій перетворилось на надзвичайно важливу форму оволодіння навичками іншомовної комунікації. Відповідно до Р. Сміту (R. Smyth) технології з використанням відео спілкування надають можливість більш автентичного навчання, в форматі онлайн, в груповій формі, як формального так і неформального [5, с. 52].

К. Хсу і Дж. Лін (C. Hsu, J. Lin) стверджують, що блоги можуть вважатись основним засобом обміну інформацією. Очікувані переваги, репутація, альтруїзм, довіра та інші детермінанти, що впливають на обмін знаннями між студентами та едукаторами розглядаються як мотиваційні компоненти для цього. К. Чанг, Дж. Чен і Л. Лі (C. Chang, G. Chen, L. Li) зробили висновок, що знання, накопичені студентами не можуть ефективно розподілятися між студентами в умовах традиційної класної кімнати. Л. Лі і Дж. Чен вважають, що он-лайн асинхронні дискусійні форуми заохочують студентів до співпраці, до обговорення інформації без необхідності зустрічатись або працювати в один і теж час. Студенти можуть підтримувати взаємовідносини серед членів групи шляхом ефективною комунікації та обговорень у такому спільному навчальному оточенні. Більш того, навчальна потужність бути розвиватись на індивідуальному та груповому рівнях в групі, або мережі [5, с. 53].

Фейсбук вважається найбільш сучасним он-лайн інтерактивним сайтом ніж блоги. Однак, обидві мають спільні риси: вони дозволяють здійснювати он-лайн дискусії, мають дошку об'яв (повідомлень), дошку для загрузки фото та зображень і відео. Перевагою є вільний доступ, можливість здійснювати обмін інформацією, налагоджувати взаємодію, проводити спілкування в синхронному або асинхронному режимі. Он-лайн взаємодія в групі допомагає скромним студентам, які рідко говорять у класній кімнаті або приймають участь у дискусії висловити свої думки. Такі функції як е-мейл, чат-кімнати, форуми, он-лайн дискусії покращують взаємодію між студентами та інструкторами та уможливають вивчення та обмін інформацією і думками вільно, приймати участь у дискусіях для поглиблення розуміння проблеми [5, с. 53].

Крім Фейсбуку своє використання у навчанні іноземної мови знайшов і Скайп, який є корисною Комп'ютерно опосередкованою комунікацією КОК, засобом обміну мовними знаннями і інформацією. На думку дослідників Скайп дозволяє «студентам взаємодіяти, модифікувати та працювати над вхідною інформацією під час важливих розмов».

В цьому дослідженні Скайп розуміється як комунікативний інструмент через посередництво комп'ютера з використанням Інтернету, як головний засіб он-лайн комунікації та соціальної взаємодії. Т. Думова і Р. Фіордо (T. Dumova, R. Fiordo) підтверджують, що запровадження технологій соціальної взаємодії допомагають Інтернету відображати реальний світ з багатогранними соціальними зв'язками та взаємодіями більш детально [2, с. 150].

Водночас зазначимо, що відповідно до Загальноєвропейської шкали володіння мовами (Common European Framework of Reference for Languages – CEFR (Council of Europe, 2001), навички володіння усною мовою на рівні А1 повинні поділятися на мовну взаємодію та усні продуктивні навички. Навички взаємодії CEFR визначає як «здібність питати та відповідати на прості запитання у галузях потреб першої необхідності або на знайомі теми». Наявність продуктивних навичок усного мовлення передбачає вміння використовувати прості фрази та речення для описання місця, де вони мешкають та людей, яких вони знають (Council of Europe, 2001).

Таким чином, навички усної взаємодії та продуктивні навички можливо розвивати за допомогою конференс дзвінків у Скайпі. Такі дзвінки мають на меті створити більше можливостей для дорослих учнів з рівнем А1 для посилення змісту навчання [2, с. 145].

Як вже зазначалось, Кок пропонує два типи онлайн комунікації: синхронної та асинхронної. Скайп конференс дзвінки частіше відбуваються як синхронна комунікація. С. Храцінські (S. Hrastinsky) переконаний, що відео конференція та чати частіше підтримують синхронну комунікацію та мають потенціал підтримувати «е-учнів». Він вважає, що переваги синхронної комунікації включають той факт, що «учні та вчителі приймають участь у синхронному навчанні як більш соціальному явищі тому, що ставлять та відповідають на запитання у реальному часі». Синхронні сесії допомагають е-учням бути учасниками а не відчувати ізоляцію. М. Ламі і Р. Хампел (M. Lamy, R. Hampel) підтверджують, що синхронна комунікація розвиває взаємодію на рівних засадах і може бути використана для зворотного зв'язку [2, с. 146].

А. Шепард (A. Sheppard) наголошує на тому, що скап – це безкоштовна комп'ютерна програма, яку можна використовувати для телефонних дзвінків з метою спілкування мовою, що вивчається, для конференс дзвінків та відео дзвінків, чату. Л. Абдулезер, Х. Даммонд (L. Abdulezer, H. Dammond) вважають, що скап значно змінює процес обміну інформацією та спілкування, зустрічі з новими людьми [2, с. 147]. З. Чен (Z. Chen) та Д. Кордієр (D. Cordier) зазначають, що скап пропонує найбільш популярне спілкування в якому носії мови та ти, хто вивчає мову можуть спілкуватись один з одним в різних часових зонах.

Було виявлено, що соціальна взаємодія в мережах активізувалась у таких видах діяльності як огляди, фокус групи, рефлексивних завданнях. Студенти помітили зв'язок між навичками комунікації іноземною мовою та соціальною взаємодією. К. Фітч (K. Fitch) і Р. Сандерс (R. Sanders) виявили, що «використання мови перевіряється соціальною взаємодією і соціальна взаємодія перевіряється мовою яка формує та організує їх» [2, с. 151].

Учні зазначають, що за допомогою Скайпу студенти спілкуються більш жваво, швидкість мови зростає тому, що вони мають час для організації своїх думок у той час, коли інші учасники дискусії висловлюють думки. Крім того, цьому сприяє список тем, які попередньо плануються для обговорення, студенти можуть запланувати заздалегідь і структурувати свої ідеї до початку конференції. Основна мета комунікації через скап - посилити усний аспект того ж самого змісту, який раніше обговорювався під час персональних сесій. Це активізує участь у конференціях, надає можливість спілкуватись без зайвих зусиль. Швидкість мови вимірюється швидкістю доступу або продукуванням та кількістю зупинок (I. Натіон I. Nation, Дж.Ньютон J. Newton) [2, с. 153].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, сьогодні вища освіта поступово приймає «технології соціальних мереж» у дизайн навчальних програм. Перехід від більш традиційного навчального середовища та середовища соціальної взаємодії (наприклад, класна кімната) до більш комп'ютерно орієнтованого навчального оточення може бути

викликом і завданням як для учителів мови, так і для студентів. Такі соціальні медіа як Фейсбук, Скайп, блоги розглядаються як контекстуальне інтерактивне навчальне середовище, є популярними серед студентів і тому, часто інтегруються в навчальний процес. І студенти і інструктор інкорпорують їх на академічній платформі, визначив потенційні переваги та недоліки у його користуванні. Такі технології соціально-орієнтованих мереж забезпечують едукаторів новими механізмами активізації навчальної діяльності студентів, розвитку необхідних навичок іншомовної комунікації. У додаток до можливості забезпечувати комунікацію, взаємодію, гнучкості у змісті навчання соціальні мережі можуть відповідати індивідуальним потребам суб'єктів освітнього процесу. Переконані, що подібні дослідження необхідно проводити для подальшого розуміння процесів організації навчального процесу з використанням нових технологій соціальних медіа.

Список використаної літератури

1. Huang, C.-K., Lin, C.-Y., & Villarreal, D. S. (2014). Contextual language learning: Educational potential and use of social networking technology in higher education. In S. Jager, L. Bradley, E. J. Meima, & S. Thouesny (Eds), *CALL Design: Principles and Practice; Proceedings of the 2014 EUROCALL Conference, Groningen, The Netherlands*, 158–164.
2. Romana Correa, Y. (2015). Skype™ conference calls: A way to promote speaking skills in the teaching and learning of English. *PROFILE Issues in Teachers' Professional Development*, 17(1), 143–156.
3. Ventura, P., & Martín-Monje, E. (2016). Learning specialised vocabulary through Facebook in a massive open online course. In A. Pareja-Lora, C. Calle-Martínez, & P. Rodríguez-Arancón (Eds), *New perspectives on teaching and working with languages in the digital era*, 117–128.
4. Ng Sau Ping, Mahendran Maniam. (2015). The Effectiveness of Facebook Group Discussions on Writing Performance: A Study in Matriculation College Department of Education (TESL), *Malaysia International Journal of Evaluation and Research in Education (IJERE)*, 4, 1, 30–37.
5. Ru-Chu Shih (2013). EFFECT OF USING FACEBOOK TO ASSIST ENGLISH FOR BUSINESS COMMUNICATION COURSE INSTRUCTION, *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 12, 1, 52–59.
6. Balcikanli, C. (2015). Prospective English language teachers' experiences in Facebook: Adoption, use and educational use in Turkish context. *International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology (IJEDICT)*, 11, 3, 82–99.
7. Hamada, M. (2013). A Facebook Project for Japanese University Students (2): Does It Really Enhance Student Interaction, Learner Autonomy, and English Abilities? In L. Bradley & S. Thouesny (Eds.), *20 Years of EUROCALL: Learning from the Past, Looking to the Future. Proceedings of the 2013 EUROCALL Conference, Evora, Portugal*, 98–105.

References

1. Huang, C.-K., Lin, C.-Y., & Villarreal, D. S. (2014). Contextual language learning: Educational potential and use of social networking technology in higher education. In S. Jager, L. Bradley, E. J. Meima, & S. Thouesny (Eds), *CALL Design: Principles and Practice; Proceedings of the 2014 EUROCALL Conference, Groningen, The Netherlands*, 158–164.
2. Romana Correa, Y. (2015). Skype™ conference calls: A way to promote speaking skills in the teaching and learning of English. *PROFILE Issues in Teachers' Professional Development*, 17(1), 143–156.
3. Ventura, P., & Martín-Monje, E. (2016). Learning specialised vocabulary through Facebook in a massive open online course. In A. Pareja-Lora, C. Calle-Martínez, & P. Rodríguez-Arancón (Eds), *New perspectives on teaching and working with languages in the digital era*, 117–128.
4. Ng Sau Ping, Mahendran Maniam. (2015). The Effectiveness of Facebook Group Discussions on Writing Performance: A Study in Matriculation College Department of Education (TESL), *Malaysia International Journal of Evaluation and Research in Education (IJERE)*, 4, 1, 30–37.
5. Ru-Chu Shih (2013). EFFECT OF USING FACEBOOK TO ASSIST ENGLISH FOR BUSINESS COMMUNICATION COURSE INSTRUCTION, *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 12, 1, 52–59.
6. Balcikanli, C. (2015). Prospective English language teachers' experiences in Facebook: Adoption, use and educational use in Turkish context. *International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology (IJEDICT)*, 11, 3, 82–99.
7. Hamada, M. (2013). A Facebook Project for Japanese University Students (2): Does It Really Enhance Student Interaction, Learner Autonomy, and English Abilities? In L. Bradley & S. Thouesny (Eds.), *20 Years of EUROCALL: Learning from the Past, Looking to the Future. Proceedings of the 2013 EUROCALL Conference, Evora, Portugal*, 98–105.

PAZYURA Natalya,

Doctor of Pedagogical Sciences, Assistant Professor,
Head of the Aviation English Department of National Aviation University
e-mail: npazyura@ukr.net

**USAGE OF MASS OPEN ONLINE COURSES AND SOCIAL NETWORKS
FOR FORMATION OF COMMUNICATIVE COMPETENCE OF STUDENTS
OF NON-ENGLISH SPEAKING COUNTRIES**

***Abstract.** Facebook is, in most countries, a very popular Social Network Service (SNS). As a platform for a link to the world, Facebook can also be used effectively for language learning in English as a foreign language environments. The purpose of this study was to investigate how Facebook can help students to improve their English by integrating Facebook activities into English lessons, and examine whether it could facilitate student interaction and self-motivation for learning English. This study investigates the potential and use of social networking technology to support a community of practice in an undergraduate-level classroom setting.*

Facebook is used as a tool with which to provide supplementary language learning materials to develop learners' English writing skills. We adopted the technology acceptance model to examine students' initial expectations and perceptions of, and attitudes toward the use of Facebook as a learning platform for sharing of knowledge and class experiences.

Findings indicate that Facebook provides an easy-to-use interface for learners to leverage the social networking skills that are part and parcel of their everyday world and to generate shared knowledge among each other within a small group environment. Given the fact that college-age students are already proficient with Facebook and other social media, language teachers should take advantage of that situation by incorporating Facebook into classrooms. It is also suggested that language teachers consider their expected learning objectives and outcomes while utilizing Facebook for its educational purposes and meaningfulness.

Key words: Facebook; social networking; knowledge sharing; language learning.

Одержано редакцією 27.02.2017
Прийнято до публікації 06.03.2017